ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1988

Vyhlásené: 27.05.1988 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

61

ZÁKON
České národní rady
ze dne 21. dubna 1988
o hornické činnosti, výbušninách a o státní bánské správě

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1
Účel zákona

Účelem tohoto zákona je stanovit podmínky provádění hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, zejména z hlediska racionálního využívání ložisek nerostů, bezpečnosti práce a provozu, ochrany pracovního prostředí, jakož i podmínky používání výbušnin a upravit organizaci a působnost orgánů státní báňské správy.

ČÁST DRUHÁ
HORNICKÁ ČINNOST A ČINNOST PROVÁDĚNÁ HORNICKÝM ZPŮSOBEM

ODDÍL PRVNÍ
Základní pojmy

§ 2
Hornická činnost

Hornickou činností se podle tohoto zákona rozumí

a) vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a těch ložisek nevyhrazených nerostů, která jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství (dále jen „výhradní ložiska“),[1])

b) otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek,

c) zřizování, zajišťování a likvidace důlních děl a lomů,

d) úprava a zušlechťování nerostů prováděné v souvislostí s jejich dobýváním,

e) zřizování a provozování odvalů, výsypek a odkališť při činnostech uvedených v písmenech a) až d),

f) zvláštní zásahy do zemské kůry,[2])

g) zajišťování a likvidace starých důlních děl.[3])

§ 3
Činnost prováděná hornickým způsobem

Činností prováděnou hornickým způsobem se podle tohoto zákona rozumí

a) dobývání ložisek nevyhrazených nerostů, pokud se nerozhodlo, že jsou vhodná pro potřeby a rozvoj národního hospodářství, včetně úpravy a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, a vyhledávání a průzkum ložisek nevyhrazených nerostů prováděné k tomu účelu,

b) inženýrskogeologický a hydrogeologický průzkum, kromě geologických prací, prováděných za účelem získání doplňujících údajů pro dokumentaci staveb,

c) těžba písků a štěrkopísků v korytech vodních toků plovoucími stroji, včetně úpravy a zušlechťování těchto surovin prováděných v souvislosti s jejich těžbou, s výjimkou odstraňování nánosů písků a štěrkopísků při údržbě vodních toků,

d) podzemní práce prováděné hornickým způsobem, zejména hloubení jam a šachtic, ražení štol a tunelů, jakož i jiných podzemních prostorů o objemu nad 500 m^3,

e) práce k zajištění stability podzemních prostorů (podzemní sanační práce),

f) práce na zpřístupňování jeskyní a práce na jejich udržování v bezpečném stavu,

g) zemní práce prováděné za použití strojů a výbušnin, pokud se na jedné lokalitě přemisťuje více než 100 000 m^3 horniny,

h) strojní vrtání studní s délkou nad 30 m a vrty s délkou nad 30 m pro jiné účely než k pracím uvedeným v § 2 a v § 3 písm. a) až g),

i) jímání přírodních léčivých a stolních minerálních vod v důlních dílech.

§ 4
Odstranění pochybností

V pochybnostech, zda jde o hornickou činnost a nebo zda jde o činnost prováděnou hornickým způsobem, rozhodne Český báňský úřad po projednání s Českým geologickým úřadem a s ústředním orgánem, do jehož působnosti patří organizace provádějící takovou činnost. Jestliže se rozhodnutí týká též výkonu vrchního dozoru orgánů státní báňské správy, postupuje se podle § 39 odst. 3.

ODDÍL DRUHÝ
Základní podmínky hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem

Povinnosti organizací a orgánů při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem

§ 5

(1) Při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem musí být dodrženy zásady ochrany a využití nerostného bohatství, požadavky racionálního využívání ložisek nerostů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, zásady báňské technologie, jakož i požadavky ochrany pracovního prostředí.

(2) Hornická činnost a činnost prováděná hornickým způsobem se může vykonávat na základě oprávnění, popřípadě povolení vydaného podle tohoto zákona, horního zákona nebo podle zvláštních předpisů.[4])

(3) Podmínky k získání oprávnění k provádění některých prací a požadavky na kvalifikaci a ověřování odborné způsobilosti pracovníků, pokud nejsou upraveny zvláštním předpisem,[5]) stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(4) Organizace je povinna ohlásit obvodnímu báňskému úřadu zahájení, přerušení a ukončení hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, a to v rozsahu a lhůtách, které stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(5) Závažné události a nebezpečné stavy, které by mohly ohrozit provoz organizace nebo celospolečenský zájem, zejména bezpečnost života a zdraví lidí, jakož i všechny závažné provozní nehody (havárie), závažné pracovní úrazy a poruchy technických zařízení, je organizace povinna ohlásit bezodkladně obvodnímu báňskému úřadu.

(6) Ústřední orgán je povinen informovat Český báňský úřad o svých zásadních opatřeních k zabezpečení racionálního využívání ložisek nerostů, jejich ochrany, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, dodržování stanovených pracovních podmínek, jakož i k řešení střetů zájmů s jinými celospolečenskými zájmy při hornické činnosti. Organizace je povinna informovat o takových svých opatřeních obvodní báňský úřad.

(7) Dozor nad dodržováním tohoto zákona, horního zákona a předpisů vydaných na jejich základě, jakož i jiných obecně závazných právních předpisů upravujících bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu a pracovní podmínky při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem vykonávají orgány, do jejichž působnosti organizace patří.

§ 6

(1) Organizace a orgán, do jehož působnosti organizace patří, jsou povinny zajistit a kontrolovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu, dodržování předpisů o bezpečnosti práce a stanovených pracovních podmínkách.

(2) Organizace je povinna učinit včas potřebná preventivní a zajišťovací opatření a bezodkladně odstraňovat nebezpečné stavy, které by mohly ohrozit provoz organizace nebo celospolečenský zájem, zejména bezpečnost života a zdraví lidí. V rámci havarijní prevence je organizace povinna učinit opatření zejména k předcházení vzniku požárů a výbuchů, průvalů vod a bahnin, průtrží hornin, uhlí a plynů, jakož i vzniku důlních otřesů a erupcí.

(3) Organizace je povinna zjišťovat příčiny provozních nehod a pracovních úrazů, evidovat a registrovat je a výsledky předkládat obvodnímu báňskému úřadu spolu s uvedením opatření provedených k odstranění závad.

(4) Organizace vykonávající hornickou činnost je povinna zřídit útvar, popřípadě ustanovit odborně způsobilého pracovníka pro plnění úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, pracovníka pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) a vypracovat plány jejich zdolávání.

(5) Český báňský úřad může vzhledem k povaze prací, jejich rizikovosti a s přihlédnutím k místním podmínkám určit, kdy organizace při činností prováděné hornickým způsobem je povinna zřídit útvar, popřípadě ustanovit odborně způsobilého pracovníka pro plnění úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, pracovníka pro řízení likvidace závažných provozních nehod (havárií) a vypracovat plán jejich zdolávání.

(6) Český báňský úřad podrobněji upraví obecně závazným právním předpisem

a) požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem včetně bezpečnosti používaných technických zařízení a požární ochrany v podzemí,

b) požadavky na havarijní prevenci a na plány zdolávání závažných provozních nehod (havárií),

c) zjišťování příčin závažných provozních nehod (havárií) a pracovních úrazů a jejich evidenci a registraci,

d) hlášení závažných událostí a nebezpečných stavů, závažných provozních nehod (havárií), závažných pracovních úrazů a poruch technických zařízení.

§ 7
Báňská záchranná služba

(1) Organizace provádějící hornickou činnost je povinna zajistit báňskou záchrannou službu, vykonává-li práce v podzemí a v případech stanovených Českým báňským úřadem.

(2) Úkolem báňské záchranné služby je provádět práce k záchraně lidských životů a majetku při závažných provozních nehodách (haváriích) včetně poskytnutí první pomoci v podzemí. Báňská záchranná služba plní též stanovené úkoly na úseku havarijní prevence, jakož i bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu. Poskytování lékařské služby první pomoci v podzemí se řídí zvláštními předpisy.[6])

(3) Báňskou záchrannou službu vykonávají báňské záchranné stanice.

(4) Český báňský úřad může s ohledem na povahu prací, jejich rizikovost a s přihlédnutím k místním podmínkám nařídit, aby organizace pří činnosti prováděné hornickým způsobem zajistila báňskou záchrannou službu.

(5) Zajišťování báňské záchranné služby, její organizaci a úkoly a požadavky na odbornou způsobilost jejích pracovníků stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 8
Technická zařízení

(1) Při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem se mohou používat jen technická zařízení a pomůcky, které odpovídají předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu.

(2) Způsobilost technických zařízení a pomůcek se prověřuje jejich pravidelnými prohlídkami, zkouškami a revizemi, které mohou provádět jen k tomu oprávnění a odborně způsobilí pracovnicí.

(3) Typy vybraných důlních strojů, zařízení, přístrojů a pomůcek se mohou používat jen na základě povolení Českého báňského úřadu. Provedení zkoušek a předložení odborných posudku potřebných k vydání povolení stanoví Český báňský úřad a zajistí ten, kdo toto povolení žádá.

(4) Organizace vykonávající hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem mohou projektovat a vyrábět vyhrazená technická zařízení sloužící k vykonávání hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem jen na základě povolení obvodního báňského úřadu. Povolení může obvodní báňský úřad odejmout, jestliže organizace ztratí způsobilost řádně vykonávat povolenou činnost.

(5) Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem stanoví

a) vybrané důlní stroje, zařízení, přístroje a pomůcky, jakož i podmínky jejich používání a postup při povolování jejich typů,

b) vyhrazená technická zařízení a postup při povolování podle odstavce 4.

ODDÍL TŘETÍ
Povolování hornické činnosti

§ 9
Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek důlními díly

(1) Vyhledávání a průzkum výhradních ložisek důlními díly včetně zajištění nebo likvidace těchto důlních děl povoluje ve stanovených případech obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace předepsanou dokumentaci.

(2) Český báňský úřad stanoví obecně závazným právním předpisem, ve kterých případech při vyhledávání a průzkumu výhradních ložisek důlními díly je třeba povolení obvodního báňského úřadu, postup při vydávání tohoto povolení a povolení k zajištění nebo likvidaci těchto důlních děl, jakož i předepsanou dokumentaci.

§ 10
Otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek, zajištění a likvidace důlních děl a lomů

(1) Otvírku, přípravu a dobývání výhradních ložisek[7]) povoluje obvodní báňský úřad. Se žádosti o povolení předkládá organizace plán otvírky, přípravy a dobývání a předepsanou dokumentaci. Bez povolení obvodního báňského úřadu nesmí být otvírka, příprava a dobývání zahájeny.

(2) Plány otvírky, přípravy a dobývání se vypracovávají pro celé výhradní ložisko nebo pro jeho ucelenou část; jde-li o nově budované nebo rekonstruované doly nebo lomy, mohou se tyto plány vypracovat postupně podle jednotlivých etap prací na otvírce, přípravě nebo dobývání.

(3) Při dobývání výhradních ložisek se mohou používat jen dobývací metody, které zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu, racionální dobývání, požadovanou výrubnost a přípustný stupeň znečištění. Druhy dobývacích metod a rozsah jejich použití musí být uvedeny v plánech otvírky, přípravy a dobývání. Nové dobývací metody musí organizace vyzkoušet a vyhodnotit; do technologie dobývání je smí zavést jen se souhlasem obvodního báňského úřadu.

(4) Při dočasném zastavení provozu v důlních dílech a lomech se provede jejich zajištění tak, aby bylo možno obnovit dobývání výhradního ložiska.

(5) Při trvalém zastavení provozu v důlních dílech a lomech se provede jejich likvidace tak, aby nebyl ohrožen život a zdraví lidí nebo majetek.

(6) Zajištění důlních děl a lomů a likvidaci hlavních důlních děl a lomů povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace plán zajištění nebo likvidace.

(7) Hlavními důlními díly se podle tohoto zákona rozumí všechna důlní díla, která vyúsťují na povrch, a důlní díla otevírající výhradní ložisko nebo jeho ucelenou část.

(8) Podrobnosti o postupu při povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek, při zajištění důlních děl a lomů a likvidaci hlavních důlních děl a lomů, jakož i předepsanou dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 11
Zvláštní zásahy do zemské kůry

(1) Zvláštní zásahy do zemské kůry[2]) povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace předepsanou dokumentaci.

(2) Pokud by se zvláštním zásahem do zemské kůry mohlo znemožnit nebo ztížit dobývání výhradního ložiska jiné organizace, je nutné k žádosti připojit vyjádření správce výhradního ložiska.

(3) Podrobnosti o postupu při povolování zvláštních zásahů do zemské kůry a předepsanou dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 12
Působnost národních výborů

(1) Úkoly ústředního orgánu vyplývající z horního zákona a tohoto zákona pro organizace v působnosti národních výborů plní krajský národní výbor.

(2) Účastníkem řízení o stanovení, změnách a zrušení dobývacího prostoru[8]) je místní národní výbor, v jehož územním obvodu se nachází dobývací prostor.

(3) Stanovisko k dohodě o řešení střetů zájmů[9]) vydává okresní národní výbor, pokud krajský národní výbor po projednání s okresním národním výborem nepřevzal tuto působnost.

§ 13
Zajišťování a likvidace starých důlních děl

(1) Zajištění nebo likvidaci starých důlních děl[3]) povoluje obvodní báňský úřad. Se žádostí o povolení předkládá organizace plán zajištění nebo likvidace starých důlních děl a předepsanou dokumentaci.

(2) Podrobnosti o plánu zajištění a likvidace a o postupu při povolování zajištění a likvidace starých důlních děl, jakož i předepsanou dokumentaci stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 14
Důlně měrická a geologická dokumentace

(1) Důlně měrická a geologická dokumentace[10]) musí zahrnovat zejména údaje o ložisku, všechna důlní díla, odvály, výsypky a odkaliště, jakož i povrchovou situaci v rozsahu celého dobývacího prostoru; je-li možno očekávat vzhledem k úložním poměrům ložiska účinky dobývání i mimo hranice dobývacího prostoru, musí důlně měrická a geologická dokumentace obsahovat povrchovou situaci i v dosahu těchto účinků. Jsou-li důlní díla nebo zařízení umístěna mimo dobývací prostor, musí dokumentace zahrnovat i tato díla nebo zařízení.

(2) Chybí-li důlně měrická nebo geologická dokumentace, popřípadě jsou-li neúplné nebo jsou-li v nich závady, může obvodní báňský úřad nařídit vyhotovení nebo doplnění těchto dokumentací na náklad organizace.

Vstup na cizí nemovitosti

§ 15

(1) Při otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek, jakož i při úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, při zřizování, zajišťování důlních děl a lomů, nebo likvidaci hlavních důlních děl a lomů, včetně jejich zařízení, při zřizování a provozu odvalů, výsypek a odkališť, při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl a při zvláštních zásazích do zemské kůry jsou pracovníci orgánů a organizací oprávněni v nezbytném rozsahu, po předchozím oznámení vlastníkovi (správci, uživateli), vstupovat na cizí nemovitosti, provádět obhlídku,

popřípadě zaměření a používat je ke zřizování a udržování měřických a hraničních značek a ochranných znaků, signálů a jiných měřických zařízení.

(2) Orgány a organizace za účelem výkonu oprávnění podle odstavce 1 mohou též v nezbytném rozsahu, pokud tak neučiní na jejich žádost a na jejich náklad v přiměřené lhůtě vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, provést na vlastní náklad nezbytné úpravy půdy, odvětvit a odstraňovat porosty překážející obhlídce a používání měřických a hraničních značek a ochranných znaků, signálů a jiných měřických zařízení.

(3) Při výkonu oprávnění podle odstavců 1 a 2 jsou orgány a organizace povinny dbát, aby co nejméně zasahovaly do práv a právem chráněných zájmů vlastníků (správců, uživatelů) nemovitostí.

(4) Vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí jsou povinni strpět umístění měřických a hraničních značek a ochranných znaků, signálů a jiných měřických zařízení na nemovitostech a zdržet se všeho, co by je mohlo zničit, poškodit nebo učinit nepoužitelnými.

(5) Nedotčeny zůstávají zvláštní předpisy,[11]) podle kterých je provádění činností uvedených v odstavcích 1 a 2 vyloučeno, omezeno nebo vázáno na zvláštní souhlas nebo povolení.

§ 16

(1) Na náhradu škody způsobené činností podle § 15 odst. 1 a 2 se vztahují obecné předpisy o náhradě škody,[12]) pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Orgány a organizace jsou povinny po ukončení činností podle § 15 odst. 1 a 2 uvést neprodleně použité nemovitosti do předešlého stavu a uvědomit o tom vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti.

(3) Pokud není možné nebo hospodářsky účelné nahradit způsobenou škodu uvedením do předošleho stavu, má vlastník (správce, uživatel) nemovitosti právo na náhradu škody v penězích.

(4) Je-li vlastník (správce, uživatel) nemovitosti činnostmi podle § 15 odst. 1 a 2 podstatně omezen v obvyklém užívání nemovitostí, má též právo, aby mu, orgán nebo organizace, pro kterou se činnost provádí nebo zařízení zřizují, poskytly za toto omezení přiměřenou jednorázovou náhradu. Toto právo lze uplatnit u orgánu nebo organizace do jednoho roku ode dne doručení oznámení o ukončení činností, jinak právo zaniká. Spory o jednorázovou náhradu rozhoduje okresní národní výbor, v jehož územním obvodu je nemovitost.

Řízení o povolení hornické činnosti

§ 17

(1) Žádost o povolení hornické činnosti podle § 9 až 11 a § 13 předkládá organizace s předepsanou dokumentací a doklady nejpozději 3 měsíce před plánovaným zahájením prací obvodnímu báňskému úřadu.

(2) Pokud jsou hornickou činností ohroženy právem chráněné objekty a zájmy, musí být se žádostí předloženy doklady o vyřešení střetů zájmů.

(3) Neposkytuje-li předložená žádost a dokumentace dostatečný podklad k posouzení navrhované hornické činnosti nebo není-li žádost o povolení hornické činnosti podle § 10 v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o stanovení chráněného ložiskového území a dobývacího prostoru, vyzve obvodní báňský úřad organizací, aby žádost ve stanovené lhůtě

doplnila, popřípadě uvedla do souladu s těmito rozhodnutími; obdobně postupuje, pokud žádost neobsahuje všechny doklady o vyřešení střetů zájmů.

(4) Obvodní báňský úřad rozhodne o žádosti nejpozději do 2 měsíců od jejího podání, popřípadě od jejího doplnění podle odstavce 3.

(5) Obvodní báňský úřad zastaví řízení o povolení hornické činnosti, pokud žádost nebyla doplněna ve lhůtě stanovené podle odstavce 3.

§ 18

(1) Účastníky řízení o povolení hornické činnosti jsou žadatel, organizace, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a místní národní výbor, v jehož územním obvodu má být hornická činnost vykonávána.

(2) Povolení hornické činnosti podle odstavce 1 vydává obvodní báňský úřad na základě řízení spojeného s místním šetřením; náklady na znalecké posudky, které jsou potřebné v řízení, uhradí žadatel.

(3) Obvodní báňský úřad oznámí zahájení řízení dotčeným orgánům státní správy a účastníkům řízení nejpozději 10 dnů před ústním jednáním, popřípadě místním šetřením. Současně je upozorní, že svoje stanoviska nebo námitky mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, popřípadě při místním šetření, jinak že se k později podaným stanoviskům nebo námitkám nemusí přihlédnout. Pokud některý z orgánů státní správy potřebuje v odůvodněných případech k řádnému posouzení věci delší dobu, obvodní báňský úřad ne jeho žádost stanovenou lhůtu před jejím uplynutím přiměřeně prodlouží.

(4) Oznámení o místním šetření nezasílá obvodní báňský úřad těm účastníkům řízení, jejichž práva k právem chráněné zájmy byly již vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území nebo dobývacího prostoru, ve stadiu projektování, výstavby nebo rekonstrukce dolu a lomu, nebo pokud je součástí dokumentace k žádosti o povolení hornické činnosti doklad o vyřešení střetů zájmů.

ODDÍL ČTVRTÝ
Činnost prováděná hornickým způsobem

§ 19
Dobývání ložiska nevyhrazeného nerostu

(1) Ložisko nevyhrazeného nerostu, dokud se nerozhodlo, že je vhodné pro potřeby a rozvoj národního hospodářství, se může dobývat na základě povolení těžebních prací podle zvláštních předpisů.[13])

(2) Organizace, která dobývá ložisko nevyhrazeného nerostu, popřípadě v souvislosti s dobýváním nerosty upravuje nebo zušlechťuje, je povinna takové ložisko využívat racionálně a bezpečně.

(3) Organizace, která dobývá ložisko nevyhrazeného nerostu, vypracovává plán využívání ložiska, který je pro dobývání ložiska závazný. Tento plán, popřípadě jeho změny předkládá organizace před zahájením dobývání obvodnímu báňskému úřadu pro účely výkonu vrchního dozoru.

(4) Vláda České socialistické republiky nařízením stanoví podrobnější podmínky racionálního využívání ložisek nevyhrazených nerostů.

§ 20
Ostatní činnosti prováděné hornickým způsobem

(1) Činnosti prováděné hornickým způsobem uvedené v § 3 písm. b) až i) provádějí organizace podle zvláštních předpisů.[4])

(2) Český báňský úřad k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu stanoví obecně závazným právním předpisem, při kterých činnostech prováděných hornickým způsobem a v jakém rozsahu je organizace povinna vést důlně měřickou a geologickou dokumentaci (§ 14); pokud jde o geologickou dokumentaci vydají tento předpis Český báňský úřad a Český geologický úřad.

ČÁST TŘETÍ
VÝBUŠNINY

§ 21
Základní pojmy

(1) Výbušninami podle tohoto zákona jsou výbušné látky a výbušné předměty, jejichž energie chemické výbuchové přeměny se využívá k trhacím pracím nebo k vyvolání světelných, popřípadě zvukových účinků (dále jen „ohňostrojné práce“); za výbušninu se nepovažuje střelivo.

(2) Za výbušné látky se považují látky (sloučeniny nebo směsi) v tuhém nebo kapalném stavu, které mají podle technických pravidel vlastnosti střelivin, trhavin, třaskavin nebo výbušných pyrotechnických složí.

(3) Za výbušné předměty se považují výrobky obsahující výbušné látky, pokud mohou výbuchem ohrozit bezpečnost osob a majetku.

(4) Za pomůcku k použití výbušnin se považuje prostředek nebo zařízení, které přichází do styku s výbušninou a působí na ni svými chemickými a fyzikálními vlastnostmi a jsou potřebné k provedení trhacích a ohňostrojných prací (dále jen „pomůcka").

(5) V pochybnostech, zda jde o výbušninu nebo zda jde o pomůcku, rozhodne Český báňský úřad v dohodě s ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti patří výroba výbušnin; v pochybnostech, zda jde o trhací práce, rozhodne Český báňský úřad v dohodě s ústředním orgánem státní správy, v jehož působnosti se tyto práce provádějí.

§ 22
Zacházení s výbušninami

(1) Každý, kdo přijde do styku s výbušninou, je povinen postupovat s největší opatrností a dodržovat předpisy a návody na používání výbušnin tak, aby neohrozil svoji bezpečnost a bezpečnost jiných osob a majetku.

(2) Objekty a prostory, ve kterých jsou umístěny výbušniny nebo v nichž se výbušniny vyrábějí, zpracovávají nebo používají, se musí zajistit proti odcizení nebo zneužití výbušnin a vybavit a zabezpečit tak, aby případný výbuch výbušnin nemohl ohrozit bezpečnost osob a majetku. Potřebná opatření musí obsahovat již projektová dokumentace.

(3) Organizace, které vyrábějí, zpracovávají, připravují, používají, zkoušejí nebo uskladňují výbušniny, jsou povinny zabezpečit výbušniny proti odcizení nebo zneužití způsobem odpovídajícím místním podmínkám; o způsobu zajištění uvědomí příslušný útvar Sboru národní bezpečností.

(4) Každé odcizení, ztrátu nebo nález výbušnin v prostoru organizace je povinen ten, kdo takovou skutečnost zjistí, bezodkladně oznámit organizaci, která to ohlásí útvaru Sboru národní bezpečnosti, a mimo prostor organizace útvaru Sboru národní bezpečnosti. Stejně musí postupovat ten, kdo zjistí, že při přepravě výbušnin došlo k porušení přepravního obalu výbušnin.

(5) Při trhacích pracích nebo ohňostrojných pracích jsou osoby nezúčastněné při těchto pracích povinny řídit se pokyny pracovníků, popřípadě osob provádějících trhací práce nebo ohňostrojné práce k zajištění bezpečnosti života a zdraví lidí a ochrany majetku.

(6) Při trhacích pracích nebo ohňostrojných pracích jsou vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí povinni strpět umístění výstražných nebo informativních tabulí k zajištění bezpečnosti života a zdraví lidí a ochrany majetku.

§ 23
Výroba výbušnin a pomůcek

(1) Vyrábět a zpracovávat výbušniny nebo provádět výzkum, vývoj nebo pokusnou výrobu výbušnin může jen organizace, kterou určí ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti organizace patří, po dohodě s ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti patří výroba výbušnin.

(2) Jiné organizace, než které jsou uvedeny v odstavci 1, mohou zhotovovat jednoduché druhy trhavin na trhací práce jen na základě povolení Českého báňského úřadu vydaného po dohodě s ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti patří výroba výbušnin.

(3) Organizace, která vyrábí, zpracovává, zhotovuje nebo dováží výbušniny nebo pomůcky, je povinna odběrateli

a) předat osvědčení o jakosti dodávané výbušniny nebo pomůcky, při dovážených výbušninách nebo pomůckách doklad o jejich vlastnostech,

b) přiložit k dodávané výbušnině nebo pomůcce návod k jejich používání schválený Českým báňským úřadem.

(4) Povinnost přiložit návod podle odstavce 3 písm. b) má i odběratel, který dodává výbušniny a pomůcky dalšímu odběrateli.

(5) Odběratel je povinen dodržovat návod k používání výbušnin a pomůcek, seznámit s jeho obsahem příslušné pracovníky a o tomto seznámení pořídit záznam.

(6) Vysoké školy mohou provádět výzkum, vývoj a zkoušení nových výbušnin k plnění svých pedagogických a vědeckých úloh. V rozsahu stanoveném učebními osnovami mohou připravovat výbušniny pro vyučovací účely.

§ 24
Uvádění výbušnin a pomůcek do oběhu

(1) Uvést do oběhu je možné jen výbušniny a pomůcky, které povolil Český báňský úřad.

(2) Provedení zkoušek a předložení odborných posudků potřebných k povolení uvést výbušniny a pomůcky do oběhu určí Český báňský úřad a zajistí ten, kdo o toto povolení žádá.

(3) Postup a podrobnější podmínky povolování výbušnin a pomůcek do oběhu upraví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 25
Nabývání a odběr výbušnin

(1) Výbušniny lze nabývat jen na základě povolení k odběru výbušnin.

(2) Organizacím, které pravidelně používají výbušniny při své činnosti, povoluje odběr výbušnin ústřední orgán, do jehož působnosti organizace patří. V ostatních případech povoluje odběr výbušnin okresní národní výbor.

(3) Na základě povolení k odběru výbušnin lze nabývat výbušniny od výrobce, dovozce nebo od jiného oprávněného odběratele.

(4) Povolení k odběru výbušnin se nevyžaduje u

a) organizací oprávněných výbušniny vyrábět a zpracovávat nebo provádět výzkum, vývoj, zkoušení nebo pokusnou výrobu výbušnin,

b) organizací oprávněných výbušniny dovážet a vyvážet.

§ 26
Přeprava a přenášení výbušnin

(1) Přeprava výbušnin se považuje za dopravu nebezpečných věcí. Pro přepravu výbušnin platí zvláštní předpisy[14]) a příslušné technické normy.[15])

(2) Způsob přepravy výbušnin v podzemí stanoví organizace v přepravním řádu.

(3) Výbušniny mohou být přenášeny jen v uzavřených obalech.

(4) Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem stanoví podmínky pro přepravu výbušnin v podzemí a pro přenášení výbušnin.

Provádění trhacích prací a ohňostrojných prací

§ 27

(1) Provádět trhací práce nebo ohňostrojné práce lze jen na základě povolení.

(2) Trhací práce při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem povoluje obvodní báňský úřad.

(3) Při ostatních činnostech povoluje

a) trhací práce malého rozsahu a ohňostrojné práce okresní národní výbor,

b) trhací práce velkého rozsahu krajský národní výbor.

(4) Rozhodnutí o povolení trhacích prací podle odstavce 3 zasílá orgán, který je vydal, též příslušnému útvaru Sboru národní bezpečnosti.

(5) Trhací práce bez povolení lze provádět jen v případech, kdy je to nutné k záchraně lidských životů nebo majetku a hrozí nebezpečí z prodlení.

(6) Pro trhací práce malého rozsahu a k ohňostrojným pracím musí být vypracován technologický postup, k trhacím pracím velkého rozsahu technický projekt odstřelu.

(7) Český báňský úřad stanoví obecně závazným právním předpisem, které trhací práce se považují za trhací práce malého a velkého rozsahu, náležitosti technologického postupu trhacích

prací a ohňostrojných prací a náležitosti technického projektu odstřelu a podrobněji upraví provádění trhacích prací a ohňostrojných prací.

§ 28

(1) Žádost o povolení trhacích prací nebo ohňostrojných prací podává ten, pro kterého se tyto práce mají provádět, nebo s jeho souhlasem ten, kdo bude tyto práce provádět.

(2) K žádosti se přikládá

a) dokumentace trhacích prací s návrhem technických podmínek k bezpečnému provedení trhacích prací nebo ohňostrojných prací,

b) návrh opatření k ochraně práv a právem chráněných zájmů organizací a občanů,

c) seznam organizací a občanů, jejichž práva nebo právem chráněné zájmy by mohly být ohroženy použitím výbušnin.

(3) Náklady na případný znalecký posudek potřebný v řízení o povolení trhacích prací nebo ohňostrojných prací hradí žadatel.

§ 29
Uskladňování výbušnin

(1) Výbušniny lze uskladňovat jen v objektech, které byly pro tento účel povoleny (dále jen “sklady výbušnin„).

(2) Při trhacích pracích velkého rozsahu se mohou výbušniny, které se mají jednorázově použít, přechodně uskladnit na volném prostranství, nejvýše však na dobu 48 hodin před zahájením trhacích prací; v takovém případě je organizace připravující trhací práce povinna učinit potřebná opatření proti nepřípustnému působení povětrnostních vlivů, proti odcizení výbušnin a k zajištění ochrany osob a majetku před nežádoucím výbuchem výbušnin. Uskladnění výbušnin na volném prostranství a provedená opatření musí organizace neprodleně oznámit příslušnému útvaru Sboru národní bezpečnosti.

(3) Ve skladech výbušnin je dovoleno skladovat jenom takové druhy a množství výbušnin, které jsou stanoveny v kolaudačním rozhodnutí nebo v rozhodnutí, jímž se povoluje užívání skladu výbušnin.

(4) Po krátkou dobu lze přechovávat výbušniny i ve zvláštních úschovnách zřízených na pracovišti. Při zřizování zvláštních úschoven na povrchu se postupuje podle technických norem.[16]) Podrobnosti o zvláštních úschovnách pod povrchem stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

Sklady výbušnin

§ 30

Na projektování a výstavbu skladů výbušnin se vztahují obecné předpisy o investiční výstavbě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 31

(1) Rozhodnutí o umístění stavby skladu výbušnin vydává

a) při hornické činnosti pod povrchem obvodní báňský úřad,

b) při hornické činnosti na povrchu a při činnosti prováděné hornickým způsobem orgán příslušný podle zvláštních předpisů[17]) v dohodě s obvodním báňským úřadem,

c) v jiných případech než jsou uvedeny pod písmeny a) a b) orgán příslušný podle zvláštních předpisů.[17])

(2) K žádosti o umístění skladu výbušnin podle odstavce 1 písm. a) se přikládá situační náčrt umístění skladu výbušnin s vyznačením sousedních podzemních a povrchových objektů, systému větrání a ochrany před požárem, výbuchem a projevy horských tlaků.

§ 32

(1) Stavby skladů výbušnin pod povrchem při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a na povrchu v hranicích dobývacího prostoru, jakož i jejich změny a užívání povoluje obvodní báňský úřad.

(2) Stavby skladů výbušnin na povrchu mimo hranice dobývacího prostoru, jejich změny a užívání povoluje obvodní báňský úřad jen na území vystaveném přímým účinkům dobývání, a to v dohodě se stavebním úřadem. Rozsah tohoto území stanoví obvodní báňský úřad v dohodě se stavebním úřadem.

(3) Stavby skladů výbušnin, jejich změny a užívání v jiných případech než jsou uvedeny v odstavcích 1 a 2, povolují příslušné orgány podle zvláštních předpisů.[18])

(4) Rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 zasílají orgány, které je vydaly, též příslušnému útvaru Sboru národní bezpečnosti.

(5) K žádosti o povolení stavby skladu výbušnin uvedených v odstavcích 1 a 2 se přikládá

a) projektová dokumentace podle obecných předpisů o dokumentaci staveb,

b) situační náčrt umístění skladu výbušnin na povrchu s uvedením vzdálenosti od sousedních objektů, v podzemí od sousedních důlních děl,

c) rozhodnutí o umístění stavby skladu výbušnin.

(6) K žádosti o povolení k užívání skladů výbušnin podle odstavců 1 a 2 se přikládá

a) prohlášení o tom, že stavba skladu výbušnin je uskutečněna podle projektové dokumentace,

b) protokol o určení prostředí a stupně nebezpečí požáru nebo výbuchu výbušnin,

c) zpráva o výchozí revizi elektrického zařízení,

d) při skladech výbušnin na povrchu zpráva o výchozí revizi hromosvodů.

(7) Podmínky pro umístění a zásady provedení skladů výbušnin pod povrchem podrobněji upraví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 33
Evidence výbušnin

(1) Při výrobě, zpracovávání, zhotovování, používání, uskladňování, výzkumu, vývoji, zkouškách a pokusné výrobě výbušnin se musí vést evidence výbušnin tak, aby byl přehled o tom, kde se výbušnina nachází a v jakém množství nebo jak se s ní naložilo.

(2) Každý druh výbušniny se musí evidovat samostatně.

(3) Doklady o evidenci výbušnin se uschovávají tři roky.

(4) Zjistí-li se rozdíly mezi evidovaným a skutečným stavem výbušnin, je organizace povinna tuto skutečnost neprodleně ohlásit příslušnému útvaru Sboru národní bezpečnosti.

(5) Náležitosti evidence výbušnin při zhotovování jednoduchých trhavin, při používáni a uskladňování výbušnin stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 34
Způsobilost k zacházení s výbušninami

(1) Zacházet s výbušninami mohou jen zletile osoby, občansky bezúhonné, zdravotně a odborně způsobilé.

(2) Občanskou bezúhonnost pracovníků posuzuje organizace, u které jsou v pracovním nebo obdobném poměru; občanskou bezúhonnost ostatních osob posuzuje místní národní výbor příslušný podle místa bydliště těchto osob.

(3) Zdravotní způsobilost pracovníků a ostatních osob posuzují orgány státní zdravotní správy.

(4) Odbornou způsobislost pracovníků k zacházení s výbušninami, s výjimkou přivádění výbušnin k výbuchu, jejich zneškodňování nebo ničení, posuzuje organizace, u které jsou v pracovním nebo obdobném poměru. Organizace je povinna tyto osoby předem prokazatelně seznámit s vlastnostmi látek, se kterými pracují z hlediska jejich výbuchové a požární bezpečnosti a hygienické ochrany v rozsahu nutném k bezpečnému provádění prací.

Přivádění výbušnin k výbuchu, jejich zneškodňování a ničení

§ 35

(1) Samostatně přivádět výbušniny k výbuchu, zneškodňovat je nebo ničit a provádět nebo řídit odborné práce s tím spojené mohou při

a) trhacích pracích malého rozsahu jen osoby starší 21 let, které mají oprávnění střelmistra; tyto osoby jsou oprávněny provádět též některé úkony trhacích prací velkého rozsahu,

b) trhacích pracích velkého rozsahu jen osoby starší 24 let, které mají oprávnění technického vedoucího odstřelů.

(2) Připravovat, odpalovat, zneškodňovat a ničit výbušniny určené k ohňostrojným pracím může jen odpalovač ohňostrojů; pokud se k tomuto účelu použije výbušnina určená k trhacím pracím, může ji přivést k výbuchu jen střelmistr, který je oprávněn přivést ji k výbuchu při trhacích pracích.

(3) Za účelem zácviku mohou provádět práce uvedené v odstavcích 1 a 2 i jiné osoby, než střelmistři, techničtí vedoucí odstřelů a odpalovací ohňostrojů, které k tomu organizace písemně určila, a to jen pod dozorem střelmistra, technického vedoucího odstřelů nebo odpalovače ohňostrojů.

§ 36

(1) Odbornou způsobilost posuzuje a oprávnění k výkonu funkce střelmistra vydává obvodní báňský úřad a k výkonu funkce technického vedoucího odstřelů Český báňský úřad.

(2) Odbornou způsobilost posuzuje a oprávnění k výkonu funkce odpalovače ohňostrojů vydává ústřední orgán státní správy, v jehož působnosti se výbušniny určené k ohňostrojným pracím vyrábějí.

(3) Oprávnění podle odstavců 1 a 2 se vydávají osobám, které mají předepsanou praxi a úspěšnou zkouškou prokázaly teoretické a praktické znalosti potřebné k bezpečnému přivádění výbušnin k výbuchu, jejich zneškodňování a ničení.

(4) Výuku osob ke zkouškám podle odstavce 3 organizují ústřední orgány státní správy nebo jimi pověřené organizace.

(5) Učební osnovy a texty pro výuku schvaluje a zkušební řády vydává pro zkoušky

a) střelmistrů a technických vedoucích odstřelů Český báňský úřad,

b) odpalovačů ohňostrojů ústřední orgán státní správy, v jehož působnosti se výbušniny určené k ohňostrojným pracím vyrábějí.

(6) Rozsah a podmínky výuky a podmínky získávání způsobilosti k zacházení s výbušninami při trhacích pracích podrobněji upraví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

§ 37
Zvláštní ustanovení

Ustanovení § 21 až 36 se nevztahují na používání výbušnin a pomůcek v ozbrojených silách a Sboru národní bezpečnosti.

ČÁST ČTVRTÁ
STATNI BÁŇSKÁ SPRÁVA

§ 38
Organizace státní báňské správy

(1) Orgány státní báňské správy jsou

a) Český báňský úřad v Praze jako ústřední orgán státní báňské správy České socialistické republiky,

b) obvodní báňské úřady, a to

1. Obvodní báňský úřad v Kladně,
2. Obvodní báňský úřad v Plzni,
3. Obvodní báňský úřad v Sokolově,
4. Obvodní báňský úřad v Trutnově,
5. Obvodní báňský úřad v Brně,
6. Obvodní báňský úřad v Mostě,
7. Obvodní báňský úřad v Ostravě,
8. Obvodní báňský úřad v Příbrami,
9. Obvodní báňský úřad v Liberci.

(2) Obvody působnosti obvodních báňských úřadů stanoví Český báňský úřad obecně závazným právním předpisem.

(3) V čele Českého báňského úřadu je předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda České socialistické republiky. Předseda Českého báňského úřadu odpovídá za výkon své funkce vládě České socialistické republiky.

(4) V čele obvodního báňského úřadu je předseda.

(5) Český báňský úřad může v zájmu zhospodárnění výkonu státní báňské správy nebo v jiném důležitém zájmu

a) pověřit plněním některých úkolů státní báňské správy jiný než místně příslušný obvodní báňský úřad nebo je sám převzít,

b) pověřit obvodní báňský úřad některými úkoly, které jinak přísluší Českému báňskému úřadu.

(6) Český báňský úřad zajišťuje osobní a věcné potřeby obvodních báňských úřadů:

§ 39
Působnost orgánů státní báňské správy

(1) Orgány státní bánské správy vykonávají vrchní dozor

a) nad dodržováním horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost provozu, zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti, jakož i používání výbušnin při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem,

b) nad dodržováním horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě a jiných obecně závazných právních předpisů, které upravují bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost technických zařízení, požární ochranu v podzemí a pracovní podmínky v organizacích, pokud vykonávají hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem.

(2) Vrchní dozor podle odstavce 1 se nevztahuje na případy, kdy činnosti a technická zařízení uvedené v odstavci 1 podléhají obdobnému dozoru orgánů federálního ministerstva národní obrany, federálního ministerstva dopravy a spojů, ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky a ministerstva vnitra a životního prostředí České socialistické republiky.

(3) V pochybnostech, zda vrchní dozor podle odstavce 1 náleží do působnosti orgánů statní báňské správy, rozhodne Český báňský úřad v dohodě s jiným dotčeným orgánem státního odborného nebo obdobného dozoru.

(4) Organizace jsou povinny orgánům státní báňské správy pro účel jejich vrchního dozoru kdykoliv umožnit vstup do objektů, zařízení a na pracoviště, předložit potřebné materiály, dokumentaci, odborné posudky a podat požadované informace a vysvětlení. Organizace jsou povinny poskytovat potřebnou součinnost orgánům státní báňské správy a vytvářet jim podmínky k nerušenému a rychlému výkonu vrchního dozoru a využívat výsledky jejich zjištění ve své prácí.

(5) Orgány státní báňské správy oznamují závažné nedostatky zjištěné v organizaci a opatření uložená k jejich odstranění ústřednímu orgánu, do jehož působnosti organizace patří, a jiným zúčastněným orgánům.

§ 40
Český báňský úřad

(1) Česky báňský úřad plní úkoly vrchního dozoru orgánů státní báňské správy.

(2) Český báňský úřad řídí výkon státní báňské správy a činnost obvodních báňských úřadů a rozhoduje o odvoláních proti jejich rozhodnutím.

(3) Při výkonu vrchního dozoru Český báňský úřad

a) ukládá opatření k zajištění racionálního využívání ložisek nerostů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu a za tím účelem organizuje, řídí a provádí zvláštní prověrky,

b) provádí prověrky pracovišť činností a technických zařízení a při tom zjišťuje, jak obvodní báňské úřady plní povinnosti vyplývající pro ně z horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě,

c) dává souhlas ke zřízení, popřípadě nařizuje zřízení hlavních báňských záchranných stanic a obvodních báňských záchranných stanic, stanoví jejich sídla a vymezuje jejich působnost, schvaluje jejich služební řády, určuje podmínky pro ustanovení do funkcí a prověřuje odbornou způsobilost jejich vedoucích pracovníků a dohlíží na stav, organizaci a vybavení hlavních a obvodních báňských záchranných stanic; může též s ohledem na povahu prací, jejich rizikovost a s přihlédnutím k místním podmínkám nařídit, aby organizace při činnosti prováděné hornickým způsobem zajistila báňskou záchrannou službu.

(4) Při plnění úkolů podle odstavce 3 má Český báňský úřad práva a povinnosti uvedené v § 41 odst. 1 písm. a) a c).

(5) Český báňský úřad

a) dává souhlas ke stanovení do obývacího prostoru, jeho změně nebo zrušení a vede evidenci dobývacích prostorů a jejich změn,

b) stanoví v součinností s příslušnými ústředními orgány nezbytná opatření, zejména poradí a způsob vydobytí výhradních ložisek, jestliže by otvírkou, přípravou a dobýváním byl ohrožen provoz nebo využití výhradního ložiska v dobývacím prostoru jiné organizace,

c) nařizuje, po projednání s příslušnými ústředními orgány, jestliže to je z hlediska racionálního využívání výhradního ložiska nebo bezpečnosti provozu nezbytně nutné, aby část výhradního ložiska v dobývacím prostoru jedné organizace vydobyla jiná organizace, nebo jestliže je nutné, aby si organizace zřídila důlní dílo v dobývacím prostoru jiné organizace; stejně postupuje, jestliže je nezbytné nutné společné užívání důlních děl a zařízení,

d) povoluje používat typy vybraných důlních strojů, zařízení, přístrojů a pomůcek organizacím provádějícím hornickou činnost a činnost prováděnou hornickým způsobem.

(6) Český báňský úřad dále

a) zabezpečuje a koordinuje v součinností s příslušnými ústředními orgány úkoly mezinárodní spolupráce v oblasti státní báňské správy,

b) plní další úkoly vyplývající pro něj z horního zákona, tohoto zákona a jiných obecně závazných právních předpisů.

§ 41
Obvodní báňské úřady

(1) Při výkonu vrchního dozoru obvodní báňské úřady

a) provádějí prohlídky objektů, zařízení a pracovišť a při tom kontrolují, jak jsou plněny povinnosti vyplývající z horního zákona, tohoto zákona a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu a zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti, používání výbušnin při hornické činnosti a činnosti vykonávané hornickým způsobem, jakož i z jiných obecně závazných právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, bezpečnosti technických zařízení a pracovních podmínek, včetně předpisů o požární ochraně v podzemí,

b) zjišťují na místě stav, příčiny a následky závažných provozních nehod (havárií) a závažných pracovních úrazů v organizacích, jakož i závažné ohrožení bezpečnosti provozu organizace nebo celospolečenského zájmu, zejména bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

c) nařizují odstranit zjištěné závady a nedostatky. K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu jsou též oprávněny nařizovat nezbytná opatření. Pokud zjistí závady, které zřejmě a bezprostředně ohrožují celospolečenský zájem, zejména bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu a technických zařízení, popřípadě majetku a které nelze ihned odstranit, nařizují v nezbytném rozsahu zastavení provozu organizace nebo jeho části, popřípadě jejích technických zařízení, až do odstranění závad,

d) dozírají na stav, vybavení a činnost báňské záchranné služby a prověřují odbornou způsobilost jejích vedoucích pracovníků s výjimkou pracovníků hlavních báňských záchranných stanic a obvodních báňských záchranných stanic,

e) dozírají, zda organizace řádně vedou evidenci a registraci pracovních úrazů a vyhodnocují zdroje a příčiny úrazovosti,

f) prověřují, zda organizace vykonávající hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem je způsobilá projektovat a vyrábět vyhrazená technická zařízení sloužící k vykonávání hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem, vydávají jí příslušné povolení, popřípadě jí toto povolení odnímají,

g) kontrolují provádění prohlídek a zkoušek technických zařízení,

h) prověřují zkouškami znalost předpisů uvedených v písmenu a) u pracovníků, kterou tito pracovníci potřebují k výkonu řídících a kontrolních funkcí. Posuzují odbornou způsobilost pracovníků k výkonu vybraných funkcí a vydávají jim osvědčení nebo oprávnění k výkonu funkcí, popřípadě jim tato osvědčení nebo oprávnění odnímají.

(2) Obvodní báňské úřady dále

a) stanoví, mění nebo ruší chráněná ložisková území a vedou jejich evidenci; vydávají souhlas k povolení staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území,

b) povolují otvírku, přípravu a dobývání výhradních ložisek a ve stanovených případech vyhledávání a průzkum výhradních ložisek důlními díly; před zastavením provozu v důlních dílech a lomech povolují jejich zajištění nebo likvidaci hlavních důlních děl a lomů,

c) mohou nařídit vyhotovení nebo doplnění důlně měřické a geologické dokumentace, pokud chybí, jsou-li neúplné nebo jsou-li v nich závady,

d) povolují zvláštní zásahy do zemské kůry a zajištění nebo likvidaci starých důlních děl,

e) povolují trhací práce při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem,

f) povolují umístění, stavbu a užívání skladů výbušnin v případech a za podmínek stanovených v § 31 a § 32,

g) plní další úkoly vyplývající pro ně z horního zákona, tohoto zákona a jiných obecně závazných právních předpisů.

Báňští inspektoři

§ 42

(1) Úkoly orgánů státní báňské správy na úseku vrchního dozoru vykonává Český báňský úřad ústředními báňskými inspektory a obvodní báňské úřady obvodními báňskými inspektory (dále jen "báňský inspektor„). Báňské inspektory ustanovuje předseda Českého báňského úřadu.

(2) Báňský inspektor je oprávněn

a) vstupovat kdykoliv do objektů, zařízení a prostorů, provádět v nich prohlídky a šetření, požadovat předložení příslušných dokladů, informací a vysvětlení, přesvědčovat se u technických pracovníků o jejich znalosti předpisů uvedených v § 41 odst. 1 písm. a), jakož i

zhotovovat fotografické snímky a kopie provozních map a další dokumentace potřebné ke zjištění závad a ke zjišťování stavu příčin a následků závažných provozních nehod (havárií) a závažných pracovních úrazů;

b) dávat závazné příkazy, aby byly odstraněny zjištěné závady a nedostatky, a při zřejmém a bezprostředním ohrožení celospolečenských zájmů, zejména bezpečnosti a ochrany zdraví pří práci, bezpečnosti provozu a technických zařízení, popřípadě majetku, dávat závazné příkazy k zastavení provozu organizace nebo jeho části, popřípadě jejích technických zařízení, a to v nezbytném rozsahu až do odstranění závad, včetně příkazů k vyvedení pracovníků do bezpečí; dále je oprávněn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu nařizovat nezbytná opatření. Závazný příkaz může být dán ústně nebo písemně; pokud byl dán ústně, je inspektor povinen po ukončení inspekce nebo kontroly jej písemně zaznamenat,

c) zakázat práci přesčas, práci v noci a práci žen a mladistvých, zjistí-li, že je vykonávána v rozporu s právními předpisy,[19])

d) zadržet průkaz o odborné způsobilosti vydaný orgánem státní báňské správy v případech hrubého nebo opakovaného porušení předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu.

(3) Báňský inspektor se při výkonu své činnosti prokazuje průkazem Českého báňského úřadu.

§ 43

(1) Proti závaznému příkazu báňského inspektora lze podat ve lhůtě 15 dnů od jeho vydání námitky k obvodnímu báňskému úřadu nebo Českému báňskému úřadu, pokud závazný příkaz vydal ústřední báňský inspektor. Tyto orgány svým rozhodnutím závazný příkaz potvrdí, změní nebo jej zruší. Podání námitek má odkladný účinek, pokud jej v závazném příkazu báňský inspektor nevyloučil. Odkladný účinek lze vyloučit jen v případě, kdy jsou ohroženy život a zdraví lidí nebo majetek a hrozí nebezpečí z prodlení. Proti rozhodnutí obvodního báňského úřadu nebo Českého báňského úřadu o námitkách lze podat odvolání nebo rozklad.

(2) Zadržený průkaz o odborné způsobilosti postoupí k dalšímu řízení obvodní báňský inspektor obvodnímu báňskému úřadu a ústřední báňský inspektor Českému báňskému úřadu.

ČÁST PÁTÁ
SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Sankce

§ 44

(1) Orgán státní báňské správy může uložit pokutu až do výše 100 000 Kčs organizaci, která porušila předpisy uvedené v § 39 odst. 1 nebo která nesplnila opatření uložené jí rozhodnutím orgánu státní báňské správy (dále jen “porušení povinností„).

(2) Organizaci, která neprovedla ve stanovené lhůtě nápravu nedostatků, za které jí byla uložena pokuta, lze uložit další pokutu až do výše dvojnásobku uložené pokuty.

(3) Pokutu lze organizaci uložit do jednoho roku ode dne, kdy orgán státní báňské správy zjistil porušení povinností, nejpozději však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(4) Orgán státní báňské správy může uložit pokutu až do výše 5000 Kčs pracovníkovi organizace, který zaviněně porušil závažné povinnosti vyplývající z předpisů uvedených v § 39 odst. 1 nebo který zatajil skutečnosti důležité pro výkon vrchního dozoru.

(5) Pokutu lze pracovníkovi uložit do jednoho roku ode dne, kdy došlo k porušení povinnosti.

(6) Báňský inspektor je oprávněn uložit pokutu v blokovém řízení až do výše 200 Kčs pracovníkovi organizace, který zaviněně porušil povinnosti vyplývající z předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu, nebo pracovníkovi, který svým jednáním ztížil výkon vrchního dozoru orgánů státní báňské správy; tuto pokutu může uložit i cizím osobám, které se souhlasem organizace se zdržují na jejích pracovištích.

(7) Pokutu v blokovém řízení lze uložit bez dalšího projednání, bylo li porušení povinnosti spolehlivě zjištěno a pracovník je ochoten pokutu zaplatit. Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat; o tom musí být pracovník předem poučen. Báňský inspektor je oprávněn uloženou pokutu vybrat; k jejímu uložení a vybrání použije bloků, kterých se používá pro ukládání a vybírání pokut v blokovém řízení o přestupcích.

(8) Při stanovení výše pokuty se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a možným následkům porušení povinností, a pokud jde o pracovníky, i k míře zavinění.

(9) Uložením pokuty organizaci zůstává nedotčena trestní odpovědnost jejích pracovníků, jakož i odpovědnost organizace a pracovníků organizace podle předpisů o náhradě škody.

(10) Pokuta se neuloží, pokud byla organizaci nebo pracovníkovi za totéž porušení povinnosti uložena pokuta podle jiných právních předpisů, nebo byl-li pracovník postižen podle jiných právních předpisů.[20])

(11) Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu České socialistické republiky.

§ 45

Orgány státní báňské správy mohou odejmout pracovníkům organizací jimi vydaná oprávnění k výkonu činností za hrubé nebo opakované porušení předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu až na dobu tří let.

§ 46
Vztah ke správnímu rádu

Obecné předpisy o správním řízení[21]) se nevztahují na řízení podle § 4, 8, § 21 odst. 5, § 23 odst. 2, § 24, 25 a § 40 odst. 5 písm. d).

§ 47
Přechodná ustanovení

(1) Povolení podle tohoto zákona nevyžadují

a) otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek, jakož i zajištění nebo likvidace hlavních důlních děl a lomů vykonávané na základě plánů schválených obvodními báňskými úřady před nabytím účinnosti tohoto zákona,

b) vyhledávání a průzkum ložisek důlními díly, jakož i zabezpečení a likvidace těchto děl prováděné na základě projektů projednaných s obvodními báňskými úřady před nabytím účinnosti tohoto zákona,

c) zvláštní zásahy do zemské kůry a práce na zajištění a likvidaci starých důlních děl započaté před nabytím účinnosti tohoto zákona.

(2) Jestliže organizace započala s dobýváním ložiska nevyhrazeného nerostu podle § 19 před nabytím účinnosti tohoto zákona, je povinna předložit obvodnímu báňskému úřadu plán využívání ložiska do šesti měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 48
Zrušovací ustanovení

Zrušuje se

1. zákon České národní rady č. 24/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy, ve znění zákona České národní rady č. 50/1982 Sb.,
2. vyhláška předsedy Ústředního báňského úřadu č. 259/1957 Ú. l., kterou se vyhlašuje statut státní báňské správy,
3. vyhláška Ústředního báňského úřadu, ministerstva chemického průmyslu a ministerstva všeobecného strojírenství č. 62/1965 Sb., o výbušninách.

§ 49
Účinnost

Tento zákon nabývá účinností dnem 1. července 1988.

Kempný v. r.

Adamec v. r.

1) § 5, 7 a § 11 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon).
Zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu.

2) § 34 horního zákona.

3) § 35 horního zákona.

4) Např. zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, zákon ČNR č. 62/1988 Sb.

5) Zákon ČNR č. 62/1988 Sb.

6) Zákon č. 20/1966 Sb.

7) § 32 horního zákona.

8) § 28 odst. 2 horního zákona.

9) § 33 horního zákona.

10) § 39 horního zákona.

11) Např. zákon č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech, zákon č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů.

12) Hospodářský zákoník č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 70/1983 Sb.).
Vládní nařízení č. 46/1967 Sb., o vypořádání škod způsobených provozní hospodářskou činností socialistických organizací na hmotném majetku jiných socialistických organizací a o náhradách v investiční výstavbě.

13) § 71 až 74 zákona č. 50/1976 Sb.

14) Zákon č. 68/1979 Sb., o silniční dopravě a vnitrostátním zasilatelství, ve zněni zákona ČNR č. 49/1982 Sb.
Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 122/1979 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě a vnitrostátním zasilatelství.
Vyhláška ministerstva dopravy č. 127/1964 Sb., o městském přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška ministerstva dopravy č. 132/1964 Sb., o železničním přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška ministerstva dopravy č. 133/1964 Sb., o silničním přepravním řádu, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška ministerstva dopravy č. 134/1964 Sb., o přepravním řádu vodní dopravy, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška ministerstva dopravy č. 17/1966 Sb., o leteckém přepravním řádu, ve znění vyhlášky č. 15/1971 Sb.
Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 3/1977 Sb., o přepravním řádu lanových drah, ve znění vyhlášky č. 35/1985 Sb.
Výnos Ústřední správy spojů, kterým se vydává Poštovní řád.

15) Napr. ČSN 26 9021 Vnitropodniková doprava výbušnin a výrobků obsahujících výbušniny.

16) ČSN 73 5530 Zřizování skladů výbušnin a výrobků obsahujících výbušniny.

17) § 32 až 42 zákona č. 50/1976 Sb.

18) § 54 až 70 a § 76 až 85 zákona č. 50/1976 Sb.

19) Zákoník práce č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Nařízení vlády ČSSR č. 54/1975 Sb., kterým se provádí zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

20) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 150/1969 Sb., o přečinech, ve znění pozdějších předpisů.

21) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.